

21-09-87

Merhaba.

İlişikteki rapor İsveççeye çevrilip, İsveç memurlar birliğine bırakıldı. Gerekecek; memurlar birliği, raporu göz önünde bulundurarak Avrupa Konseyi parlamentelerine mektup yarasaklar. Mektupta parlamentelerden Türkiye'li delegelerin yetki belgelerini imzalamamaları istenecek.

Büyük bir ihtimal ile bu protesto mektuplarına işçi sınıfı örgütleri de katılacaklar.

Safa Gürsoy

adres: Styr. 63

19142

Sollentuna

Sverige

İsveç'ten

Safa Gürsoy

Mektubu alabilir

İRTİCA İLE İLGİLİ NOT:

12 Eylül 1980 de yönetime el koyan askeri cuntanın lideri General Kenan Evren birkaç ay sonra VAN ilinde yaptığı konuşmada:

"Ben imam çocuğuyum diyor ve din birleştiricidir" diye halka çağrı yapıyordu.

Daha sonraki konuşmalarında da kurdan ayetler okuyor ve halkı dine sahip çıkmaya ve birleşmeye çağırıyordu.

Ayrıca, özellikle doğu bölgesinde uçaktan "kuran ayetleri halka atılıyor"du. Bu bildiriler imzasızdı.

Askeri yönetimin 7 Kasım/1982 de kabul ettiği Anayasa'ya ilk ve orta öğretimde (lise dahil) din derslerinin okutulması zorunlu olduğuna ilişkin madde konuldu. 12 Eylül öncesi ise okullarda din derslerini okumak isteğe bağlıydı.

Türkiye'de dini eğitim veren imam hatip okullarının sayısı 1970 ile 1980 arasında 40 adet imam hatip okulu var. 1980-1981 öğretim yılında bu sayının 707'ye çıktığını görüyoruz. Aynı dönemlerde 1971 de bu okullarda 50 bin öğrenci var. 1981 de 200 bine çıkıyor. 1984-1985 öğretim döneminde 46 bin 455 kişi mezun olmuş.

Meslek okulları içinde de en fazla olanı imam hatip okullarıdır. 1984-1985 öğretim yılı itibarıyla, 415 erkek teknik öğretmen okulu, 472 kız teknik öğretmen okulu, 219 ticaret ve turizm okulu, 91 sağlık okulu, 51 öğretmen lisesi, 16 tarım okulu, 10 konservetuar, 1 polis koleji ve 716 imam hatip okulu vardır. (Tercüman 16.1.1987)

Ayrıca, bugün milli Eğitim bakanlığının merkez ve il düzeyindeki yöneticilerinin % 40'İslam enstitüsü mezunu, %26 sı ilahiyat fakültesi mezunudur.

12 Eylül 1980 sonrası Ortadoğu ülkeleri ile ilişkiler sıklaşmıştır. Örneğin Suudi Arabistan kralı, Kuveyt şehi Ankara'ya gelmişler ve aynı şekilde General Evren'de bu ülkelere gitmiştir.

Türkiye, Suudi Arabistan Kralı Faisal'ın kuruculuğuna öncülük ettiği "İslam Konferansı"na katılıyor. 1968 yılında kurulan "İslam Konferansı" toplantısına ilk kez Askeri yönetimin Başbakanı emekli general Bülent Ulusu katılıyor. 1984 yılında FAS'da yapılan dördüncü İslam Zirvesi toplantısına Türkiye Cumhuriyetini Cumhurbaşkanı General Kenan Evren temsil ediyor. Ve bu toplantıdan sonra Kenan Evren, İslam Konferansı Ekonomik ve Ticari Danışma Konseyi Başkanlığına getirilmiştir. Turgut Özal döneminde İslam Konferansı'na (Pakistan'da yapılan) Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler katıldı.

Ayrıca, Özal hükümeti 24.6.1984 tarihinde bir yasa çıkardı. Yabancılara mülk satılması konusunda. Buna göre, Suudi Arabistan, Kuveyt Birleşik Arap Emirlikleri İstanbul, Bursa ve Antalya gibi kentlerde ev, arsa gibi yerleri satın aldılar.

Suudi arabistanlılar toplam 164 bin 958 metrekare ev arazi, aldılar. Kuveytliler 9 bin 642 metrekarelik mülk edindiler.

Birleşik arap emirlikleri ise yüzbin 364 metrekare yer aldılar.

-Orta Doğu Teknik Üniversitesi cemisi için ve TBMM'de yapılan cami için Suudi Arabistan örgütü "Dünya İslam Birliği (Rabita-ül Alem-ül İslam) kısa adı "Rabita" ekonomik yardım yapıyor.

Bu örgütün 1963'de Mekke'de basılmış tüzüğüne göre amacı şu şekilde:

-Musluman memleketlerde yönetimin islamcı kurallara göre olmasına çalışmak.

-Çeşitli ülkelerden hacca gelenler arasında kuvvetli ve olgun uyarıcıları seçmek ve bunları "İslam Misyoneri" olarak yetiştirmek ve kendi ülkelerine göndermek.

-İslamcı yayın organlarına maddi destek sağlamak.

Mart/1987'de Cumhuriyet Gazetesi yazarı Uğur Mumcu yaptığı araştırma sonucu, Türk hükümetinin 1980 sonrasında batı avrupadaki din görevlilerinin maaşlarının "Rabita" örgütü tarafından ödendiğini çıkardı. Ve öleme emrinin hükümet kararıyla olduğu belirlendi. Hükümet kararında General Evren'in Turgut Özal'ın ve diğer bakanların imzası bulunmaktadır. Hükümet Kararı 28.4.1981 tarihinde imzalanmıştır. Ancak, resmi gazetede yayınlanmamış gizli tutulmuştur.

General Evren ve diğerleri önceböyle bir karar yoktur dediler. Daha sonra 24 Mart.87 de Evren "İşler çok olduğundan görmemiş olabiliriz" dedi. Bu arada, SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar, Kararda imzası bulunanların Evren dahil istiafını istedi.

Evren, 27 Mart 1987 de basın toplantısı düzenledi. Ancak, gazetecilerin soru sorması yasaklandı. Ve şöyle dedi.

"O dönemde döviz sıkıntısı çekiyorduk. Biz ödeyemedik bu nedenle Rabita örgütüne ödettik, istifa etmiyeceğim. Bugün aynı durum olsa yine imzalarım, bunu çıkartanlar arap ülkeleri ile ilişkimizi bozmak istiyorlar" dedi.

Çalışma Bakanlığı 26 Kasım 1982 de bu çalışmalarla ilgili olarak bir kitap bastırıyor. Bu kitap hakkında Milli Güvenlik Konseyine brifing veriyor. Buna göre, Rabita (Dünya İslam Birliği) tarafından aylıkları ödenen din görevlilerinin sayısının 83 olduğu açıklanıyor. Ayda 1.100 dolar.

Çin felsefesindeki Ünlü üç mamymunu hatırlamak gerekli. Birer elleriyle gözlerini, diğeri kulaklarını, üçüncüsü ağzını kapayarak, "görmedim, duymadım, söylemedim" derler. İmzası bulunan herkes önce bilmedik, görmedik, duymadık dediler.

Bilindiği gibi, 12 Eylül 1980'de Türkiye'de askeri darbe oldu. Parlamento feshedildi, siyasi partilerin önce faaliyetleri durduruldu sonra ise kapatıldı. Başta DİSK (LO) ve üye sendikalar olmak üzere demokratik yığın örgütlerinin faaliyetleri durduruldu, yöneticileri tutuklandı ve haklarında sıkıyönetim mahkemelerinde davalar açıldı.

Türkiye'yi beş generalden oluşan Milli Güvenlik Konseyi yönetmeye başladı. Anayasa ve yasalar askıya alındı. Yeni yasalar beş kişi tarafından yürürlüğe konuldu.

12 Eylül 1980 den bu yana olan gelişmeleri kısaca açıklamakta yarar görüyoruz.

A-Danışma Meclisi.

Beş generalden oluşan Milli Güvenlik Konseyi Tüm demokratik kurum ve kuruluşların faaliyetlerini durdurdu yada ortadan kaldırdı. Bu çalışmalarını sürdürürken, "Demokrasiye en kısa zamanda geçeceklerini" açıkladılar. İşte, demokrasiye geçişin ilk uygulaması olarak gösterilen "Danışma Meclisi" şu şekilde oluştu.

Danışma Meclisinin 160 üyesini MGK atadı. Danışma Meclisi 23 Ekim 1981 günü çalışmaya başladı. Beş kişilik MGK'de tüm yetkiler toplandı. Danışma meclisinin herhangi bir yetkisi olmadı.

B-Anayasa Oylaması

Danışma meclisi Anayasa tasarısı hazırladı. MGK'ya sundu. MGK anayasa tasarısına son şeklini verdi ve tasarının 7 Kasım 1982'de halk oyuna sunulacağını açıkladı.

MGK bildiri^{ler} yayınladı. Bu bildiri^{lerde} anayasa tasarısını eleştirmek yasaklandı. Anayasa tasarısı ile ilgili sadece Kenan Evren konuştu. Ve Anayasa tasarısının 7 Kasım 1982 günü kabul edildiği, Kenan Evren'in de Cumhurbaşkanı olduğu açıklandı.

C-Seçimler.

MGK'yi 6 Kasım 1983 de genel seçimlerin yapılacağını açıkladı. Kimlerin siyasi parti kurabileceğini, kurulan hangi partilerin seçimlere katılmasına ~~izin~~ ve kimlerin milletvekili adayı olacaklarına MGK karar verdi. Nitekim üç siyasi partinin seçimlere katılmasına izin verildi. Seçimler yapıldı. Turgut Özal'ın Anavatan Partisi iktidara geldi. Seçim sonrası, diğer dört general'de Cumhurbaşkanlığı konseyi üyesi oldular.

D-Sendikal Hak ve Özgürlükler:

DİSK ve üye sendikaların yöneticileri hakkında dava açıldı. Toplam 1.477 sendikacı yargılandı. DİSK yöneticileri dört yılı aşkın bir süre cezaevinde kaldılar. 23 Aralık 1986 günü İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde dava sonuçlandı. 264 yöneticiye 5 ila 15 yıl arasında hapis cezası¹¹⁸ DİSK ve üye sendikaların kapatılmasına karar verildi. Mal varlıklarına el konuldu.

~~İŞKİLERİN KAPATILMASI~~

Anayasa ve 5 Mayıs 1983 tarihinde çıkartılan sendikalar ve toplu sözleşme yasalarıyla sendikal hak ve özgürlükler tümüyle sınırlandırıldı. Bu sendikal yasaların, ILO sözleşme ve kararlarıyla çeliştiği ILO'nun Türkiye konusunda düzenlediği raporlarda açıkça görülmektedir.

Grev hakkını kullanabilme zorlaştırılmıştır. Kamu sektörünün çoğunluğunda grev tamamen yasaktır. Örneğin, belediye işçilerinin grev hakları yoktur. Özel bankada çalışanların da aynı şekilde grev yapma hakları kaldırılmıştır.

Düşünce suçundan mahkum olanlar sendika yöneticisi, siyasi parti yöneticisi olamamaktadır. Sendikaların bir siyasi partiyi dolaylı ve dolaysız desteklemeleri yasaktır. Sendika yöneticileri, siyasi parti yöneticisi olduğu takdirde, sendikadaki görevinden ayrılmak zorundadır. Sendikaların derneklerle ortak hareket etmeleri yasaklanmıştır. Siyasal iktidarın sendikalar üzerinde denetimi artırılmıştır. Sendikaların tüm faaliyetleri Çalışma, Maliye, İçişleri Bakanlıkları ile Kenan Evren'e bağlı Devlet Denetleme Kurulu tarafından denetlenmektedir. Sendikaların toplantı ve yürüyüş yapmaları sıkı denetim altına alınmıştır. Örneğin, Askeri yönetimle ve bugünkü hükümetle uyum içinde bulunan ve askeri yönetimin hükümetinde Genel Sekreteri Sosyal Güvenlik Bakanı olarak görev yapmış olan TÜRK-İŞ (LO) nun Eylül/1986 da altı ilde yapmak istediği mitinglere izin verilmemiştir.

Yine TÜRK-İŞ 24 Mart 1987 tarihinde Ankara'da^k genel merkezinden TBMM'ye yürüyerek, "sendikal sorunlarla" ilgili bir mektup vermek istedi. Başbakan Turgut Özal "yürüyüşe izin vermeyeceklerini açıkladı". Ve yürüyüş polis tarafından engellendi. 25 Mart 1987 günü gece yarısı polisler TÜRK-İŞ merkezini bastılar ve Yönetim Kurulu karar defterlerine el koydular. İki gün sonra da Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) savcılığı tarafından TÜRK-İŞ yönetiminin beş saat ifadesi alındı.

Ayrıca, DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk Aralık/1986 da Avrupaya geldi. İsveç radyo ve televizyonunda yaptığı konuşması nedeniyle, Dışişleri Bakanlığının emriyle hakkında Ankara DGM savcılığı tarafından soruşturma açıldı.

Kısaca belirttiğimiz bu konular Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin olmadığını göstermektedir.

E-Devlet Memurları:

Devlet memurlarının sendika kurma ve sendikalara üye olma hakları yoktur. Türkiye'de 1.700^{milyon} bin devlet memuru bulunmaktadır. Memurların birçoğunun dernek kurma hakları da yoktur. Örneğin, Milli eğitim bakanlığında çalışan tüm memurlar ile öğretmenlerin dernek kurma ve derneklere üye olma hakları yoktur. Dernek kurma ve derneğe üye olma hakkı olan memurlar için ise, dernek kurabilmeleri veya bir derneğe üye olabilmeleri için çalıştıkları kurumun yöneticisinin izni ^{başlı} alınması ~~gerek~~ ~~mektedir.~~ *bulunmaktadır.*

Sendikal hak ve özgürlükler tüm çalışanlar için geçerlidir. Türkiye'deki bu uygulama ILO sözleşmelerine de aykırıdır.

F-Basın ve Düşünce Özgürlüğü:

12 Eylül 1980 den itibaren gazete ve dergilerde çıkacak yazılar ve haberler Sıkıyönetim komutanlarının görevlendirdikleri subayların denetiminden geçti. Ve yazar, gazeteci, çevirmen ve gazete ve dergilerin sorumlu yazı işleri müdürleri hakkında çeşitli davalar açıldı.

12 Eylül 1980 den Mart/1984 tarihleri arasında gazeteci, yazar, çevirmen ve sanatçılara toplam 316 yıl 4 ay 20 gün hapis cezası verildi.

Aynı süre içinde 415'i hükümet kararıyla, 527'si yargı kararıyla 927 yayına yasak getirildi.

10.II.1983 günk ve 2950 sayılı basın yasası ile sansür sürekli bir duruma getirildi.

1978-79 yıllarında Kültür Bakanlığınca bastırılan 63 çeşit kitaptan 41 çeşit yasaklandı. 41 çeşit 118.000 kitap kağıt yapılmak üzere kağıt fabrikasına gönderildi. (1984'de)

Yine Bilim ve sosyalizm yayınlarına ait 30 çeşit 133.607 kitap kağıt yapılmak üzere 13 Ocak 1984'de fabrikaya gönderildi. CHP'nin bütün arşivi kağıt fabrikasına gönderildi. Ayrıca, sadece İstanbul'da 1980 yılından beri toplatılan 39 bin 28 kilo kitap, dergi, gazete 18 aralık 1987x 1986 günü kağıt fabrikasına gönderildi.

12 Mart 1986 tarihinde "Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma" yasası çıkartıldı. Bu yasa ile yeni bir sansür uygulaması getirildi. Bu yasanın uygulanmasından 20 Şubat 1987 tarihine kadar sadece İstanbul'un merkez ve şişli adliyelerinde 5 günlük gazete, 12 haftalık ve aylık dergi hakkında 57 dava açıldı. 10.II.1983 de çıkartılan Basın yasası uyarınca İstanbulun belirtilen bölgelerinde 240 yayın hakkında DGM'de dava açıldı ve bu 240 yayın toplatıldı.

1981 yılında Askeri yönetimin, Batı avrupa ülkelerine atadığı din görevlilerinin maaşlarının Suudi Arabistan kaynaklı (Dünya İslam Birliği" tarafından ödenmesine (ayda 1.100 dolar) karar verildiği Cumhuriyet gazetesi tarafından ortaya çıkartıldı. Cumhurbaşkanı Kenan Evren bu konuda açıklama yapmak üzere 27.3.1987 günü bir basın toplantısı düzenledi. Ancak, toplantıda gazetecilerin soru sorması yasaklandı.

G-İşkence:

Türkiye'de 12 Eylül 1980 den bu yana sistemik işkence yapıldığı uluslararası kuruluşların raporlarında ve özellikle Af örgütünün raporlarında yer almaktadır.

İnsan Hakları Derneği Başkanı Avukat Nevzat Helvacı Mart/1987 de 160 kişinin işkencede öldüğünü isim isim açıklamıştır.

Bugüne kadar 800 kişinin gözaltında kaybolduğu açıklanmıştır. Bu konuyu araştıran Kürşat İstanbullu'nun "Gözaltında Kaybolanlar" kitabı 14 Ocak 1987 tarihinde toplatılmıştır. *Ve hakkında dava açılmıştır.*

SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar ve arkadaşları TBMM'ye araştırma önergesi vermişler (Şubat/87'de) ve bu önergede "12 Eylül 1980 den bu yana gözaltına alınan 240 bin kişiden işkence görmeyenin hemen hemen bulunmadığı.." belirtilirken "İşkencenin Türkiye'de bir sorgulama yöntemi ve kişiliği yok etmeye yönelik sistemli ve yaygın bir uygulama olduğu" açıklanmıştır.

Ölüm cezaları verilmeye devam edilmektedir. 107 kişinin ölüm cezası onaylanmak üzere TBMM'de beklemektedir. Adalet Bakanı Mehmet Oltan Sungurlu'nun 26 Aralık 1986 günlü açıklamasına göre ceza ve tutuk evlerinde 31.396 hükümlü, 21.315 tutuklu olmak üzere 52.711 kişi bulunmaktadır.

Türkiye Barış Derneği ve daha birçok politik dava devam etmektedir.

H-Siyasi Yasaklar:

Türkiye'de Bülent Ecevit ve Süleyman Demirel gibi eski siyasilere getirilen siyasi yasaklar devam etmektedir. Bu kişilerin çeşitli konuşmaları ve basın açıklamaları nedeniyle haklarında onlarca dava ve soruşturma açılmıştır. Ecevit bir davadan 11 ay 20 gün hapis cezasına mahkum edilmiştir.

Siyasi yasaklar sadece eski siyasilere getirilmemiştir. Toplumun büyük çoğunluğuna getirilmiştir. Onbinlerce insan düşünceleri, sendikal faaliyetleri, dernek faaliyetleri nedeniyle mahkum edilmiştir.

-Belirtilen nedenlerle bir yıl mahkum olanlar yaşam boyu siyasi parti yöneticisi, sendika veya dernek yöneticisi, milletvekili olamayacaklardır.

-Aynı nedenlerle üç yıl ceza alanlar, bir siyasi partiye üye dahi olamayacaklar. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ *mahkum edilenler*

-Yukarıda belirttiğimiz cezalar ~~alanlar~~ *mahkum edilenler* yaşam boyu hiçbir kamu kurumunda çalışmadıkları gibi, şoför ehliyeti dahi alamayacaklardır.

Ayrıca, siyasi partilerin kadın ve gençlik örgütlenmesi (Teşkilatı) kurmaları yasaktır. Memurların, üniversite öğrencilerinin siyasi partilere üye olmaları, siyasetle ilgilenmeleri yasaktır. Ancak, 17-18 yaşlarındaki gençler düşünceleri nedeniyle onlarca yıla mahkum edilmekte, idam edilmektedir.